



c/ Salou, 11
08014 Barcelona
arxivessf@yahoo.es
NIF G61898755

Editorial

¿Què és l'organització no governamental Arxivers sense Fronteres?

Arxivers sense Fronteres és la resposta d'un col·lectiu d'arxivers que vàrem creure que els valors de solidaritat i cooperació no podien ésser aliens a una professió com la nostra que es fonamenta en principis ètics i cívics. Les relacions establertes entre l'Ajuntament de Barcelona i l'Ajuntament de Malabo a Guinea Equatorial fou una experiència que ens va confirmar en la necessitat i la utilitat d'actuar en els països del tercer món com una manera de posar el nostre gra de sorra en l'extraordinari treball solidari que ong's de diversa índole duen a terme arreu del món.

Hi havia doncs, una voluntat explícita de contribuir al desenvolupament dels països sotmesos a un endarreriment econòmic i cultural gairebé secular aportant la nostra experiència en l'àmbit de l'organització dels arxius i de la informació, tant en el seu vessant més estrictament tècnic com en l'aspecte de desenvolupar la preocupació per la conservació de la memòria històrica en tant que peça cabdal en la conformació de la seva identitat col·lectiva. Arxivers sense Fronteres va néixer, doncs, amb l'objectiu de donar continuïtat i suport a aquesta funció de col·laboració i ajut en el camp del patrimoni documental, de manera que l'aprovació dels seus estatuts el setembre del 1998 no fou més que el corolari lògic d'una evolució natural.

A hores d'ara, normalitzat ja el funcionament d'AsF, iniciem la publicació d'aquest butlletí que té l'objectiu de donar a conèixer les nostres activitats i servir de mitjà de comunicació amb els nostres associats. En aquest sentit, volem reiterar la nostra crida a tots aquells companys de professió que vulguin col·laborar en aquesta iniciativa de cooperació per tal que ens donin suport actiu associant-se a AsF i també insistir en el fet que la nostra Associació és oberta a tots els arxivers d'arreu de l'estat per tal de contribuir al seu enfortiment i consolidació.



PROJECTE DE COL·LABORACIÓ entre els Ajuntaments de Barcelona i Malabo (República de Guinea Equatorial). Novembre 1999

L'any 1997, a instàncies de l'alcalde de la ciutat de Malabo, s'inicià un projecte de col·laboració entre aquest consistori i l'Ajuntament de Barcelona, projecte que obria diferents fronts quant a vies de cooperació entre ambdues entitats i ciutats.

Un dels fronts oberts fou l'organització administrativa i la gestió dels fons documentals, que tingué la seva primera actuació el mes de novembre de 1997 amb la realització d'un curs adreçat als funcionaris municipals per a la gestió dels arxius, al qual s'hi afegiren funcionaris de quatre ajuntaments més de la part insular del país. Durant aquest període de formació s'elaborà un quadre de classificació per als fons administratius i es dugueren a terme pràctiques de classificació.

Després d'una segona fase de seguiment, durant la qual es prestà assessorament i suport en les tècniques de classificació i aplicació i modificació del Quadre de Classificació, així com la tramesa de material divers per a les tasques d'arxiu, es decidí dur a terme una tercera fase final per a concloure el projecte. En aquesta darrera fase l'ong AsF va col·laborar amb l'Arxiu Municipal de Barcelona i s'establiren tres objectius d'actuació:

- Revisar la documentació classificada en cadascun dels cinc ajuntaments, constatant la seva adequació a les codificacions del Quadre de Classificació i incloure-hi les modificacions, rectificacions i ampliacions que fossin necessaris en les entrades del Quadre.
- Normalitzar els fulls de transferència/inventaris i donar directrius per a codificar la documentació en el moment d'incloure-la en els llibres de registre. Al mateix temps es creà una base de dades per a cadascun dels arxius per tal de poder informatitzar els fulls de transferència.
- Fer entrega del material d'arxiu donat per l'Ajuntament de Barcelona.

A més d'aquests objectius bàsics, cal tenir en compte les incidències sorgides al llarg de l'estada que solien modificar la planificació establerta. Una d'aquestes incidències fou la inundació de l'Arxiu Administratiu de l'Ajuntament de Malabo que obligà a un canvi d'ubicació de l'arxiu a més d'una actuació d'emergència sobre la documentació; tot això va fer alentir altres tasques. En definitiva, podríem utilitzar aquella frase de "vaig anar a lluitar contra els papers i no contra els elements".

Per tal de fer una valoració de l'estat dels arxius visitats, cal dir que compten amb ben pocs recursos, amb els inconvenients de les condicions ambientals, que per a la conservació de la documentació no són gens favorables: alts graus d'humitat, gran concentració de pols en poc espai de temps, ús d'armaris i prestatgeries de fusta, existència de gran varietat d'insectes que ataquen el paper, etc.

Malgrat tot, les ganes de treballar, els esforços dels funcionaris i la gran il·lusió que hi posaren en tot moment, compensa i dóna a entendre, que encara que no estiguem preparats per a lluitar contra els elements sempre es poden combatre d'una manera o altra.

Projectes programats

En aquests moments, hi ha tres projectes per als quals s'està cercant finançament. En primer lloc, la tercera i darrera fase del projecte d'organització dels arxius de diversos municipis de Guinea Equatorial, en aquest cas centrat en la recuperació de la documentació històrica. En segon lloc, la prospecció per preparar una actuació a l'Arxiu Municipal de Niamey (Níger) a requeriment de les instàncies polítiques d'aquesta ciutat.

Finalment, l'Associació ha ofert el seu ajut al bisbe català Pere Casaldàliga per tal de procedir a l'organització del seu important arxiu personal. Enguany, una arxivera de Barcelona s'ha traslladat a Sao Felix de Araguaia (Brasil) per tal de dur a terme, entre d'altres cometes, un diagnòstic de l'estat de l'esmentat arxiu.

Convenis internacionals

En el mes de desembre de 1999 tingué lloc a la ciutat brasilera de Paracatú (Minas Gerais) la signatura d'un conveni de cooperació entre el Forum de Dirigentes de Arquivos Municipais del Brasil, l'Ajuntament de la ciutat de Paracatú i la nostra associació amb l'objectiu de propiciar el nostre recolzament en les tasques d'institucionalització de l'Arxiu Municipal d'aquesta ciutat en base a un assessorament tècnic i el suport a la formació.

Sessió 16 de desembre de 1998

1. Aprovació estructura Junta
President: Ramon Alberch i Fugueras
Vicepresident: Joaquim Borràs i Gómez
Secretària: Carme Martínez Rodríguez
Tresorera: Maria Fèlix Roncero
Vocal: Laura Ureña i Bosch
Vocal: Marta Jové i Campmajó
Vocal: Fina Solà i Gasset
Vocal: Lurdes Boix i Llonch
2. Aprovació obertura compte bancari
3. Acordar que la quota de soci sigui de sis mil (6.000'-), set mil cinc-centes (7.500'-) o deu mil (10.000'-) pessetes, a escollir pel soci i amb caràcter anual.

Sessió 1 de setembre de 1999

1. Nomenament com a vocal de la Junta Directiva de l'ong AsF, al Sr. Josep M. Masachs i Suriol.
2. Aprovar, per unanimitat, la distribució de feines proposades entre els membres de la Junta Directiva.
Sra. Laura Ureña i Bosch.
Projectes i Convocatòries
Sra. Fina Solà i Gasset i Lurdes Boix.
Difusió
Sra. Marta Jové i Campmajó.
Suport Formatiu i Publicacions
Srs. Josep M. Masachs i Joaquim Borràs.
Convenis i col·laboracions
- 3.- Acordar fixar la quota de soci institucional en 20.000 pts.

Sessió 25 d'octubre de 1999

1. Acordar que en la signatura de convenis amb les institucions privades o públiques es tinguin en compte tant els aspectes tècnics com els econòmics.
2. Aprovar l'encàrrec del logotip que identificarà l'organització.

Sessió 3 de febrer de 2000

1. Aprovar el conveni signat amb l'administració de Paracatú, a Brasil.
2. Aprovar el model de certificació de soci.

Sessió 14 de març de 2000

1. Aprovació projecte de creació de dues aules d'informàtica a la República de Guinea Equatorial, en col·laboració amb l'ong local Asociación para el Desarrollo Comunitario.
2. Aprovació projecte de tractament tècnic del fons històric colonial (1868-1968) del Ayuntamiento de Malabo.
3. Acceptar la proposta de la Dirección General de Archivos Estatales en relació a la participació d'AsF com a representant d'Espanya en el Comité d'Arxius en perill de guerra i destrucció que serà creat en el congrés del CIA/ICA a Sevilla el setembre de 2000.
4. Aprovar dur a terme la traducció d'articles de la revista Lligall per a l'Associació d'Arxivers de Catalunya, per tal d'obtenir així recursos econòmics per a la nostra organització.
5. Aprovar l'estudi de prospecció del fons personal del bisbe Pere Casaldàliga.

Altes de socis:

M.Fèlix Roncero i Escudero
Josep Maria Masachs i Suriol
Josep Grabuleda i Sitjà
M.Concepció Saurí i Ros
Marià Hispano i Vilaseca
Carla Bofill i Malagarriga
Susanna Vela i Palomares
Montserrat Beltran i Morales
Antonio González Quintana
Caterina Aguiló i Prieto
Alicia Pozo Figueroa
Lluís Úbeda i Queralt
Pilar Carbonell i Olivares
Mariona Corominas i Noguera
Imma Moratalla i Valls
M.Jesús Sánchez Carrasco
Ramon Saball i Balasch

Altes socis institucionals:

Museu Marítim de Barcelona
Associació Arxivers de Catalunya

L'Associació ha creat una incipient Biblioteca que s'ocuparà d'aplegar aquells llibres i revistes de temàtica relacionada amb el món de les organitzacions no governamentals, la solidaritat i l'anàlisi de la situació dels països del tercer món. En la mesura que la Biblioteca vagi creixent us anirem donant notícia dels ingressos més rellevants i propiciant el presenc per aquells socis interessats.

Amb la voluntat de donar a conèixer les notícies referides a la nostra Associació que apareguin a la premsa periòdica o a les revistes professionals, periòdicament n'anirem publicant una relació per tal de poder copsar la seva incidència pública. També farem un seguiment de la publicació de llibres i articles la temàtica dels quals sigui d'interès per als associats.

Documents d'interès

Articles d'interès general:

- "Els arxius, objectiu militar", **Butlletí Informatiu de l'Associació d'Arxivers de Catalunya**, 50 (març-abril 1999), p. 1
- "Los archivos y la guerra: reacciones de la comunidad archivística internacional", **Boletín ACAL**, 32 (2º trimestre 1999), pp. 9-11 (presenta els manifestos del Comitè Internacional de l'Estatut Blau, el Consell Internacional d'Arxius, l'Associació d'Arxivers nordamericans i l'Associació d'Arxivers del Quebec).
- Carrasco Cavero, Teresa: "La documentación archivística en un contexto de violencia social", **10º Congreso Brasileiro de Arquivologia**, Sao Paulo, 1998 (CD-ROM), 3 p.
- Comité International du Bouclier Bleu: "Protéger les biens culturels lors de conflits armés ou de catastrophes naturelles", **Bulletin du CIA**, 49 (1999-1), pp. 16-18.
- Conférence Internationale de la Table Ronde des Archives: **Guerre, Archives et le Concert des Nations**, XXXI CITRA, Washington, 1995.
- González Quintana, Antonio: "Arxius i drets humans", **Butlletí Informatiu de l'Associació d'Arxivers de Catalunya**, 48 (octubre-desembre 1998), pp. 1-2.
- González Quintana, Antonio: "Les archives des services de sécurité des anciens régimes répressifs", **Janus** 1999.1. pp. 13.
- Harris, Verne: "The archive and secrecy in South Africa: a personal perspective", **Janus** 1999.1. pp. 7-12.
- International Council on Archives: "Memory of the World at Risk. Archives Destroyed, Archives Reconstituted". **Archivum**, vol. XLII.
- Kozar, Azem: "War destruction of archival materials", **Janus** 1999.1. pp.92-95
- Lafuente Izquierdo, Angélica: "La protección de bienes culturales en caso de conflicto armado: la revisión de la Convención Internacional de la Haya de 1999", **ACAL**, 32 (2º trim. 1999), pp. 5-8.
- Lafuente Izquierdo, Angélica: "Una década de destrucción de archivos en la antigua Yugoslavia", **Boletín ACAL**, 32 (2º trimestre 1999), pp. 12-16.

Articles referits a AsF:

- Alberch, Ramon: "Arxivers sense fronteres", **Butlletí Associació Arxivers de Catalunya**, 49 (gener-febrer 1999), p. 1
- Alberch, Ramon: "Una nueva ong: archiveros sin fronteras", **Boletín ACAL**, 32 (2º trim. 1999), pp.17-19.
- Martinez, Carme: "Arxivers sense fronteres: una experiència de cooperació internacional entre els ajuntaments de Barcelona i Malabo", **Lligall**, 13 (1998), pp. 205-225.
- "Cooperando con el Ayuntamiento de Malabo", **El Patio. La Revista de la Cultura Hispano-Guineana**, 67 (diciembre 1999-enero 2000), pp. 21-22.

